

brännvin eller upptaga beställningar därå till mindre belopp än 250 liter, samt i § 3 mom. 12 tryckfrihetsförordningen, att inbjudningar till deltagande uti inländskt lotteriföretag, som ej är tillåtet, äfvensom i utländskt lotteri, äro belagda med böter.

Gifvetvis har ett förbud mot annonsering om försäljning af brännvin sin gifna plats i tryckfrihetsförordningen. Då denna förordning nu är föremål för revision, synes därför lämpligt, att, om saken annars förtjänar beaktande, därvid äfven tages under ompröfning, huruvida ett förbud af ifrågavarande beskaffenhet bör intagas i tryckfrihetsförordningen.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställes värdsamt,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida förbud mot annons eller tillkännagifvande i tidning eller skrift om försäljning af brännvin bör införas i tryckfrihetsförordningen samt för Riksdagen till grundlagsenlig behandling framlägga det förslag i ämnet, som Kungl. Maj:t kan finna lämpligt.

Stockholm den 26 januari 1910.

C. J. Berggren.

Nr 82.

Af herr **Berggren**, om ändrad lydelse af 51 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Enligt stadgandet i § 51 af förordningen om kommunalstyrelse på landet äger ordförande i kommunalnämnd att för utförandet af sina åligganden ej uppbära annan ersättning »än den godtgörelse för skrifmaterialier, postporto samt skrifvare- och räkenskapshjälp, som af kommunalstämman anslås». Kommunen saknar således laglig befogenhet att tillerkänna honom ersättning för besvär och arbete, som följer med upp-

draget. Detta anses vara ett förtroendeuppdrag, och som sådant bör det enligt den grundsats, som genomgår kommunallagarna, vara oafflönadt.

Denna grundsats må hafva varit riktig vid tiden för kommunallagarnas antagande, men är det näppeligen numera. Den arbetsbörda, som nu hvilar på ordföranden i kommunalnämnd, är ojämförligt större än då. I ett stort antal kommuner har det gått därhän, att ordföranden särskildt vissa tider af året dag efter dag är upptagen af kommunalt arbete. Äfven om han använder sig af den skrivare- och räkenskapshjälp, hvartill han är berättigad, måste han icke desto mindre ägna en betydlig del af sin tid däråt. Vid sådant förhållande kan knappast på allvar sättas i fråga att påtvinga någon ordförandeskapet i kommunalnämnd utan ersättning.

Den i kommunallagarna tillämpade grundsatsen, att kommunala förtroendeuppdrag skola vara oafflönade, har också för länge sedan allmänt frångåtts beträffande ordförande i kommunalnämnd. I de allra flesta åtminstone större kommuner anslås numera medel till hans aflönande. Det sker under något växlande form, i det att anslaget angifves utgöra än aflöning åt ordföranden, än ersättning för skrivare- och räkenskaps-hjälp, ehuru väl är känt, att han ej begagnar sig af sådan.

Att kommunerna sålunda satt åsido kommunallagarnas tydliga stadgande, har varit en tvingande nödvändighet. Ordförandeskapet i kommunalnämnden är af den betydelse för kommunen, att det ligger stor vikt på att därtill erhålla dugliga och lämpliga män. Med noggrant iakttagande af berörda stadgande blefve följden naturligtvis den, att kommunerna till skada för ett ordentligt och insiktsfullt handhafvande af deras angelägenheter, ständigt nödgades byta om ordförande i kommunalnämnden, för att nu icke tala om olämpligheten af att man vid val af dylik ordförande ständigt måste hålla sig till inom kommunen varande förmögna personer, som hafva råd att utan ersättning offra tid och krafter åt skötandet af förtroendeuppdraget.

Från hvilken sida saken än ses, synes stadgandet om ett oafflönadt ordförandeskap i kommunalnämnden numera vara olämpligt. Den invändningen kan ju göras, att det ligger en viss fara uti att frångå kommunallagarnas princip om oafflönade förtroendeuppdrag. Denna fara torde dock vid närmare eftertanke befinnas vara ganska ringa eller ingen. Här är ju endast fråga om ordföranden i kommunalnämnden. Dennes åligganden, särskildt som han i regel tillika är ordförande i fattigvårdsstyrelsen, äro af den besvärliga och kräfvande art, att något fikande efter ordförandeskapet ej behöfver befaras. Därjämte lära kommunerna, om man

får döma efter deras hittills iakttagna förfarande, ej komma att bestämma så stora ersättningsbelopp, att de i sig innebära något lockande.

Som här förut framhållits, har allmän praxis blifvit, att kommunalnämndens ordförande, oaktadt det strider mot kommunalförordningens tydliga föreskrift, erhåller skäligen ersättning för sina besvär med skötandet af de kommunens angelägenheter, som tillhöra hans uppdrag, och, då så är, tyckes tiden vara mogen för att förordningen ändras till öfverensstämmelse därmed.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att § 51 i förordningen om kommunalstyrelse på landet skall erhålla följande ändrade lydelse:

Vid kommunalnämndens sammanträden förer ordföranden protokoll — — — — —

vårdar nämndens handlingar och håller öfver dem register, allt med den godtgörelse för hans besvär, skrifmaterialier, postporto samt skrifvare- och räkenskaphjälps, som af kommunalstämman anslås.

Vederbörande utskott obetaget, att åt paragrafen gifva annan formulering, som för vinnande af motionens syfte anses mera lämplig.

Stockholm den 26 januari 1910.

C. J. Berggren.

Nr 83.

Af herr **Carlsson** i *Malmberget*, med förslag att 3 mom. i 6 § af förordningen om försäljning af vin och öl måtte utgå ur förordningen.

Bland de förslag, som på sin tid af kommittén för revision af gällande stadganden angående försäljning af vin och maldrycker i dess utlåtande af 23 maj 1900 framlades, har knappast något varit mera omtvistadt